

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ НС

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КП-016-01-6
дата 07.05.2020 г.

УВАЖАЕМА Г-ЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Приложено, изпращаме Ви Становище на Камарата на частните съдебни изпълнители във връзка с отмяната на извънредното положение и мерките, които според нас трябва да се предприемат за смекчаване последиците от предстоящата икономическа криза за гражданите, бизнеса и съдилищата на Република България, ведно с конкретни предложения за законодателни изменения.

С уважение,

Георги Дичев

Председател на Съвета на Камарата на частните съдебни изпълнители

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

СТАНОВИЩЕ

НА КАМАРАТА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ ВЪВ ВРЪЗКА С ОТМЯНАТА НА ИЗВЪПРЕДНОТО ПОЛОЖЕНИЕ

Камарата на частните съдебни изпълнители (КЧСИ) на 15 март отправи публичен призив за периода на извъпредното положение да се преустанови извършването на определени изпълнителни действия с оглед защита здравето на гражданите и осигуряване на финансовата им стабилност. Благодарение на своевременната реакция на министъра на правосъдието и на народните представители мерките залегнаха в ЗМДВИП. С отмяната на закона за извъпредното положение забраните за изпълнителни действия би следвало да отпаднат и канторите да възстановят работата си при спазване на всички протиепидемични мерки. Горното развитие е нормално с оглед на здравословната ситуация, както и на правата на кредиторите, които не могат дълго време да бъдат ограничавани, предвид и разпоредбите на Конституцията и на Европейската конвенция за правата на човека. Европейският съд по правата на човека многократно се е произнасял, че правото на съдебно изпълнение е неразделна част от правото на справедлив съдебен процес по чл. 6 от ЕКПЧ.

Вискателите по изпълнителните дела са разпородни, като само на граждани ЧСИ възстановяват всяка година около 150 млн. лв. Това са най-различни вземания - невърнати пари на заем, неплатени наеми, неизпълнени задължения по договори, вреди от неправомерно увреждане, включително такива от катастрофи и тежки криминални престъпления, някои от които с фатален край, присъдени суми срещу застрахователи, неизплатени заплати, издръжки за деца и т.п. В полза на бизнеса събраните суми всяка година са в размер на стотици милиони, а на държавни органи, общини и съдилища - над 100 млн. лв. Следва да се има предвид и че длъжниците по изпълнителните дела към настоящия момент не са такива вследствие на пандемията, а са осъдени за стари задължения.

Предвид горензложеното, продължаването действието на забраните в областта на съдебното изпълнение не намира никаква правна, логическа и житейска обосновка, то би накаршило изключително тежко правата на кредиторите, повечето от които обаче заради кризата спешно се пуждаят от средства. Водещият принцип в закона за извъпредното положение в тази сфера е защита на гражданите, поради което забрана за публична продан и въводи във владение за имущество на юридически лица също би било необосновано. На финансовата катастрофа, в която се намират канторите на ЧСИ и служителите им няма да се спираме, нито на факта, че те биха били единствените 190 души със забрана да работят от многохилядната армия от юристи у нас.

С оглед на венчко горензложено, смятаме и предлагаме след извъпредното положение да останат само ограничени в полза на длъжници - физически лица и по конкретно за период от два месеца да не се извършват оншен на движими вещи

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

тяхна собственост и да не са налагат запори на банковите им сметки. Горните действия са най-масови, от една страна те са предпоставка за разпространение на вируса (при запорите длъжниците се принуждават да обикалят банки, институции и кантори с оглед доказване на несеквестируемост), като се отразяват неблагоприятно и на психическото здраве на хората. От друга страна, изключително силно навлизат във финансовата сфера на гражданите. Предвид че останалите изпълнителни способи ще са възможни смятаме, че това е разумен компромис между правото на кредиторите да получат изпълнение на съдебното решение, с това да се пази здравето и финансовата стабилност на длъжниците. Всякакви други мерки, извън предложените такива по отношение на физическите лица, по удължаване на мораториума върху изпълнителните действия, нямат и не биха могли да имат противоепидемиологичен ефект и същевременно биха били в противоречие с възстановяването на процесуалните срокове и на работата на съдилищата.

Успоредно с това обаче, според нас трябва спешно да се предприемат и други мерки с оглед на предстоящата тежка икономическа криза. Очакванията за нея са тя да е много по-силна от предишната от 2008-2009г., при която наблюдавахме бум на делата в съда, който беше затрупан от граждански, търговски и заповедни производства. Блокирането на съда в период на тежка рецесия, при която гражданите и бизнеса търсят не само защита, но и бързина за да оцелеят, може да има изключително тежки не само икономически последици, но и такива за правовия ред и спокойствието в обществото. Вълната от дела в съдилищата естествено се пренася след това към съдебните изпълнители, увеличават се значително публичните продажби, но заради кризата купувачи почти липсват и имуществото се продава по обявените начални цени, без практически да има наддаване. Хората остават с впечатлението, че губят жилищата си на „безценица“. Всичко това поражда огромно напрежение и недоволство в обществото и прави изключително трудно ЧСИ да си вършат работата. Още повече, че някои политици вместо да успокояват, постоянно спекулират с темата ЧСИ и по този начин насаждат изключително опасни настроения за правовия ред у нас.

С оглед на горното според нас е задължително да се предприемат спешни мерки, които да предотвратят блокирането на съдилищата, да се даде възможност за доброволно и разсрочено погасяване на задълженията от страна на гражданите и бизнеса без съдебна намеса, да се извършват доброволни продажби на имущество на публичен търг без да е издаден изпълнителен лист, да се даде възможност купувачите да закупуват имоти на публична продажба по ГПК с кредит от банка, за да има наддаване и по-справедливи цени.

Предложението на КЧСИ от миналата година за справяне с проблема с малките дългове чрез въвеждане на доброволното събиране на задължения в тази ситуация може да изиграе изключително важна роля не само за малките вземания. То ще отсее и намали предварително една голяма част от бъдещите съдебни производства, като същевременно ще спести значителни разходи на гражданите и бизнеса (дълг от 50 лв. след съдебно събиране се превръща в такъв от 500 лв.), ще им даде възможност да погасяват задълженията си доброволно, на части, в неопределен срок и то без да заплащат нищо за

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

процедурата. При нея длъжниците са максимално защитени, липсва каквато и да било принуда и психически тормоз, като могат по всяко време да я прекратят с едно голословно писмено изявление, че оспорват задължението. Те могат да оспорят и прекратят процедурата, но може и да платят и по този начин да си спестят 450 лв. в горния пример. А ако признават дълга, но въпреки това не платят, сами ще са си виновни, че впоследствие са им се натрупали такива разходи. Това предложение среща изключително сериозна подкрепа не само сред съдиите, но и сред бизнес организациите, банките, потребителските организации, големите доставчици на стоки и услуги. Едно такова законово решение ще дисциплинира и колекторските компании, което е в интерес на хората. Същото вече беше предмет на обсъждане през 2019г и подкрепено от почти всички участници в работната група към министъра на правосъдието по повод облекчаване на товареността на съдилищата.

Ето защо предлагаме на уважаемите народни представители да приемат следните изменения и допълнения в ЗЧСИ и ЗСВ:

В ЗЧСИ се създава нов чл. 18а „Събиране на вземания чрез доброволно изпълнение“

(1) За парични вземания, за които не е издаден изпълнителен лист или друг акт подлежащ на изпълнение, съдебният изпълнител може по искане на кредитор да пристъпи към процедура за доброволното им събиране.

(2) В молбата си кредиторът посочва точни данни за основанието и размера на вземането, а при периодични плащания и за периода, за който то се отнася, името и адреса на длъжника, като прилага копие от документа, удостоверяващ вземането, в случаите когато има такъв. Молбата се подава до съдебния изпълнител по постоянният или настоящият адрес или седалището на длъжника. Същата може да бъде подадена и по електронен път, когато е подписана с електронен подпис.

(3) Съдебният изпълнител е длъжен да изпрати покана за доброволно събиране до длъжника, която съдържа името и адреса на кредитора, основанието и размера на вземането, а при периодични плащания и периода, за който то се отнася, както и банковата сметка, по която следва да се плати. Поканата съдържа уведомление, че длъжникът не е осъден и може да плати доброволно в двуседмичен срок, ако признава задължението, както и предупреждение, че при неизпълнение кредиторът може да упражни правата си по съдебен ред, което ще увеличи задължението със съответните разноси. Към поканата се прилага копие от документа, удостоверяващ вземането, в случаите когато е представен такъв.

(4) Преди да изпрати поканата по ал. 3, съдебният изпълнител може да извърши справки относно адреса и местоработата на длъжника, с цел нейното надлежно и своевременно връчване.

(5) Ако длъжникът не плати в срока по ал. 3, съдебният изпълнител може да проведе телефонни разговори и срещи с него, както и да изпрати ново писмо, съдържащо

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

уведомление, че при липсата на доброволно изпълнение кредиторът може да потърси правата си по съдебен ред, в който случай ще понесе и разноските за него.

(6) Действията по ал. 5 не могат да се извършват между 22.00 и 7.00 часа, като при предприемането им съдебният изпълнител е длъжен да спазва закона, добрите нрави и съответните етични правила.

(7) Процедурата се прекратява когато длъжникът писмено оспори вземането или са изтекли два месеца от връчване на поканата за доброволно събиране без да са постъпили плащания.

(8) При пълно или частично събиране на вземането кредиторът дължи възнаграждение на частния съдебен изпълнител в размер на договореното помежду им, но не по-малко от една десета от събраната сума.

(9) Всички разходи по процедурата се заплащат предварително от кредитора, с изключение на тези по ал. 8, и са за негова сметка.

В ЗСВ, в чл. 264, ал. 2, накрая се добавя следното изречение:

„Държавните съдебни изпълнители могат да извършват действията по чл. 18а от ЗЧСИ при същите условия, като при събиране на вземането кредиторът дължи съответната държавна такса.“

Тези предложения са на база дългогодишно изследване на чуждестранния опит и съществуващите решения на проблема с малките дългове сред редица държави в и извън ЕС като Франция, Белгия, Холандия, Испания, Гърция, Литва, Румъния, Сърбия, Северна Македония. Промените не изискват разходването на бюджетни средства, в същото време са изцяло съобразени с Инструкцията на Европейска комисия за ефикасност на правосъдието в Европа от 17.12.2009г. за по-добро приложение на съществуващата препоръка на Съвета на Европа за съдебното изпълнение.

Отново подчертаваме, че предлагаме тази процедура като превантивна мярка за предстоящите проблеми на кредиторите, длъжниците и съдилищата, както и че ще е необходимо технологично време от поне няколко месеца съдебните изпълнители да я изпълнят със съдържание, така че да е от реална полза за хората, бизнеса и институциите.